সম্পৰ্কীয়তা আৰু কাল্পনিক আত্মীয়তা

Rideep Phukon

সম্পৰ্কীয়তা কি?

'সম্পৰ্কীয়তা' বা Relatedness হৈছে আত্মীয়তা অধ্যয়নৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ নতুন ধাৰণা। পৰম্পৰাগতভাৱে আত্মীয়তা বুলিলে মানুহৰ মাজত থকা ৰক্ত-সম্পৰ্ক আৰু বিবাহৰ জৰিয়তে গঢ় লৈ উঠা সম্পৰ্কক বুজোৱা হৈছিল। অৰ্থাৎ কোনো ব্যক্তি কাৰ পুত্ৰ, কন্যা, পিতৃ, মাতৃ, ভাতৃ, ভগ্নী, স্বামী, পত্নী বা বিবাহৰ জৰিয়তে কোনটো পৰিয়ালৰ সৈতে জড়িত—এইবোৰ কথাই আত্মীয়তা অধ্যয়নৰ কেন্দ্ৰত আছিল। বংশানুক্ৰম, ৰক্ত-সম্পৰ্ক আৰু বৈবাহিক সম্পৰ্কৰ সহায়ত সমাজৰ আত্মীয়তা-ব্যৱস্থা ব্যাখ্যা কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছিল। কিন্তু বিভিন্ন সমাজৰ বাস্তৱ জীৱন লক্ষ্য কৰাৰ পাছত নৃতত্ত্ববিদসকলে উপলব্ধি কৰিলে যে মানুহৰ মাজত গঢ় লৈ উঠা সকলো গুৰুত্বপূৰ্ণ সম্পৰ্কক কেৱল ৰক্ত বা বিবাহৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰিব নোৱাৰি। বহু সমাজত মানুহে একেলগে বাস কৰা, একেলগে আহাৰ গ্ৰহণ কৰা, ইজনে সিজনৰ যত্ন লোৱা, বন্ধুত্ব গঢ়ি তোলা, শিশুক লালন-পালন কৰা, ধৰ্মীয় বা আচাৰ-অনুষ্ঠানত একেলগে অংশগ্ৰহণ কৰা আদি দৈনন্দিন কাৰ্যকলাপৰ জৰিয়তেও গভীৰ সম্পৰ্ক গঢ়ি তোলে। এনে সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিকভাৱে গঢ় লৈ উঠা সম্পৰ্কক বুজিবলৈ 'সম্পৰ্কীয়তা' ধাৰণাটো অতি উপযোগী।

সম্পৰ্কীয়তাৰ মূল অৰ্থ

সহজ ভাষাত ক'বলৈ গ'লে, সম্পৰ্কীয়তা মানে হৈছে মানুহে নিজৰ দৈনন্দিন জীৱনত আন মানুহৰ সৈতে কেনেদৰে সম্পৰ্ক সৃষ্টি কৰে, কেনেদৰে সেই সম্পৰ্কক অনুভৱ কৰে আৰু কেনেদৰে সেই সম্পৰ্কক সামাজিক অৰ্থ দিয়ে। এই ধাৰণাই এই কথা গুৰুত্ব দিয়ে যে আত্মীয়তা কেৱল জন্মসূত্ৰে লাভ কৰা কোনো স্থিৰ বিষয় নহয়; বহু ক্ষেত্ৰত আত্মীয়তা সামাজিক জীৱনৰ মাজেৰে গঢ় লৈ উঠে। এজন মানুহৰ লগত আন এজন মানুহৰ ৰক্তৰ সম্পৰ্ক নাথাকিলেও যদি তেওঁলোক একেলগে থাকে, একেলগে আহাৰ গ্ৰহণ কৰে, বিপদত ইজনে সিজনক সহায় কৰে আৰু পৰস্পৰৰ প্ৰতি দায়িত্ব পালন কৰে, তেন্তে তেওঁলোকৰ মাজত এক গভীৰ আত্মীয়তাসদৃশ বন্ধন সৃষ্টি হ'ব পাৰে। সেয়ে সম্পৰ্কীয়তাই 'কোনে কাৰ লগত জৈৱিকভাৱে সম্পৰ্কিত?' এই প্ৰশ্নৰ লগতে 'মানুহে নিজে কাক নিজৰ মানুহ বুলি গণ্য কৰে?' আৰু 'কোনবোৰ সামাজিক আচৰণে মানুহক পৰস্পৰৰ সৈতে সংযুক্ত কৰে?' এই প্ৰশ্নবোৰো সুধিবলৈ শিকায়।

পৰম্পৰাগত আত্মীয়তা ধাৰণাৰ পৰা সম্পৰ্কীয়তালৈ

আত্মীয়তা অধ্যয়নৰ আৰম্ভণিৰ পৰ্যায়ত লুইছ্ হেনৰি মৰ্গান, ডব্লিউ. এইচ. আৰ. ৰিভাৰ্ছ, ক্লদ লেভি-ষ্ট্ৰাছ, ব্ৰনিস্লা' মালিন'ভস্কি, এ. আৰ. ৰেডক্লিফ-ব্ৰাউন আৰু মেয়াৰ ফৰ্টেছ আদি পণ্ডিতে আত্মীয়তা সম্পৰ্কে গুৰুত্বপূৰ্ণ তত্ত্ব আগবঢ়াইছিল। এই তত্ত্বসমূহৰ বহু অংশ বংশানুক্ৰম বা Descent আৰু বৈবাহিক জোট বা Alliance-ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আছিল। বংশানুক্ৰমৰ ক্ষেত্ৰত পিতৃ বা মাতৃৰ

বংশৰ জৰিয়তে সম্পৰ্ক অনুসৰণ কৰা হয়, আৰু Alliance-ৰ ক্ষেত্ৰত বিবাহে কেনেদৰে দুটা ব্যক্তি বা পৰিয়ালক সংযুক্ত কৰে সেয়া অধ্যয়ন কৰা হয়। এই পৰম্পৰাগত দৃষ্টিভংগীৰ গুৰুত্ব অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি, কাৰণ ইয়াৰ সহায়ত বহু সমাজৰ আত্মীয়তা-গাঁথনি, বংশগোট আৰু বৈবাহিক সম্পৰ্ক বুজিবলৈ সহায় হৈছিল। কিন্তু সমস্যাটো তেতিয়া দেখা দিলে যেতিয়া এই ধাৰণাসমূহক সকলো সমাজৰ বাবে একে ধৰণে প্ৰযোজ্য বুলি ধৰা হ'ল। বিভিন্ন সমাজত আত্মীয়তাৰ অৰ্থ একে নহয়। সেয়েহে আত্মীয়তাক কেৱল ৰক্ত আৰু বিবাহৰ কাঠামোৰ ভিতৰত সীমাবদ্ধ কৰি ৰাখিলে বহু সাংস্কৃতিক বাস্তৱতা অদৃশ্য হৈ থাকে।

সাংস্কৃতিক দৃষ্টিভংগী আৰু ডেভিড স্নাইডাৰ

১৯৭০ৰ দশকৰ পৰা আত্মীয়তা অধ্যয়নত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিৱৰ্তন আহিবলৈ ধৰিলে। গৱেষকসকলে কেৱল আত্মীয়তাৰ গাঁথনি চোৱাৰ সলনি মানুহে দৈনন্দিন জীৱনত আত্মীয়তা কেনেদৰে পালন কৰে, অনুভৱ কৰে আৰু অৰ্থ প্ৰদান কৰে, সেই বিষয়ত গুৰুত্ব দিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। এই সাংস্কৃতিক দৃষ্টিভংগীৰ সৈতে ডেভিড স্নাইডাৰৰ নাম বিশেষভাৱে জড়িত। স্নাইডাৰে দেখুৱাইছিল যে আত্মীয়তা এক সাংস্কৃতিক ধাৰণা; কোনো এখন সমাজত যিটো সম্পৰ্কক আত্মীয়তা বুলি গণ্য কৰা হয়, আন এখন সমাজত সেই একে অৰ্থ নাথাকিবও পাৰে। সেয়েহে পশ্চিমীয়া সমাজৰ আত্মীয়তাৰ ধাৰণাক সকলো সমাজৰ বাবে সাৰ্বজনীন নিয়ম হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা উচিত নহয়। সাংস্কৃতিক দৃষ্টিভংগীয়ে আত্মীয়তাৰ নিয়ম, মূল্যবোধ, প্ৰতীক আৰু দৈনন্দিন আচৰণক গুৰুত্ব দিলে। অৰ্থাৎ 'আত্মীয়তা কি?' বুলি বাহিৰৰ পৰা সংজ্ঞা দিয়াৰ সলনি 'এই সমাজৰ মানুহে আত্মীয়তা বুলি কি বুজে?'—এই প্ৰশ্নটোক অধিক গুৰুত্ব দিয়া হ'ল। এই পৰিৱৰ্তনেই পাছলৈ 'সম্পৰ্কীয়তা' ধাৰণাৰ বাবে বাট মুকলি কৰিলে।

জেনেট কাৰষ্টেন আৰু সম্পৰ্কীয়তাৰ ধাৰণা

সম্পৰ্কীয়তা ধাৰণাটোৰ সৈতে আটাইতকৈ ঘনিষ্ঠভাৱে জড়িত নৃতত্ত্ববিদসকলৰ ভিতৰত জেনেট কাৰষ্টেন অন্যতম। তেওঁ মালয় উপদ্বীপৰ পুলাউ লাংকাৱি অঞ্চলৰ মালয় লোকসকলৰ মাজত ক্ষেত্ৰসমীক্ষা কৰিছিল। কাৰষ্টেনে তেওঁলোকৰ সৈতে বাস কৰি দৈনন্দিন জীৱন, খাদ্য গ্ৰহণ, ঘৰুৱা কাম-কাজ আৰু সামাজিক সম্পৰ্ক লক্ষ্য কৰিছিল। তেওঁৰ অধ্যয়নৰ পৰা এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা প্ৰকাশ পায়—মানুহে কেৱল জন্মসূত্ৰে আত্মীয় নহয়; একেলগে খোৱা-বোৱা, একেলগে থকা আৰু পৰস্পৰৰ যত্ন লোৱাৰ জৰিয়তেও আত্মীয়তাসদৃশ সম্পৰ্ক সৃষ্টি কৰিব পাৰে। কাৰষ্টেনৰ বাবে আত্মীয়তা এক চলমান প্ৰক্ৰিয়া। মানুহে সময়ৰ লগে লগে 'আত্মীয় হৈ উঠে'। সেয়ে আত্মীয়তাক কেৱল জন্মৰ সময়তে নিৰ্ধাৰিত হোৱা স্থিৰ সম্পৰ্ক হিচাপে নাচাই, দৈনন্দিন সামাজিক জীৱনৰ মাজেৰে নিৰ্মাণ হোৱা সম্পৰ্ক হিচাপে বুজিব লাগে।

মালয় সমাজত খাদ্য, বাসস্থান আৰু সম্পৰ্কীয়তা

কাৰষ্টেনৰ মালয় সমাজৰ অধ্যয়নৰ আটাইতকৈ আকৰ্ষণীয় দিশসমূহৰ এটা হৈছে খাদ্যৰ গুৰুত্ব। মালয় সমাজৰ সাংস্কৃতিক বুজাবুজিত একেটা ঘৰত বাস কৰা আৰু একেটা চৌহদ বা উনুনৰ পৰা ৰন্ধা

খাদ্য একেলগে খোৱাটো আত্মীয়তাৰ এক গুৰুত্বপূর্ণ ভিত্তি। খাদ্য কেৱল পেট ভৰোৱাৰ বস্তু নহয়; ই মানুহৰ শৰীৰক পুষ্টি দিয়ে আৰু সেই পুষ্টিৰ জৰিয়তে মানুহৰ মাজত এক উমৈহতীয়া ‘দ্রব্য’ বা substance-ৰ ধাৰণা সৃষ্টি হয়। খাদ্যৰ সৈতে তেজ আৰু মাতৃদুগ্ধৰ ধাৰণাও সংযুক্ত। মাতৃয়ে খাদ্য গ্রহণ কৰে, সেই খাদ্যৰ পৰা শৰীৰ পুষ্ট হয় আৰু শিশুৱে মাতৃদুগ্ধৰ জৰিয়তে পুষ্টি লাভ কৰে—এই সাংস্কৃতিক ধাৰণাই খাদ্য, তেজ, গাখীৰ আৰু আত্মীয়তাক একে ধাৰাবাহিকতাৰ সৈতে সংযুক্ত কৰে। সেয়েহে একেলগে খাদ্য গ্রহণ কৰা মানুহক কেৱল একে ঘৰৰ বাসিন্দা নহয়, ঘনিষ্ঠ আত্মীয় হিচাপেও বুজা হ’ব পাৰে।

‘দ্রব্য’ বা Substance-ৰ ধাৰণা

কাৰষ্টেনৰ বিশ্লেষণত ‘দ্রব্য’ বা Substance-ৰ ধাৰণাটো বিশেষ গুৰুত্বপূর্ণ। পশ্চিমীয়া বৈজ্ঞানিক দৃষ্টিত তেজ, মাতৃদুগ্ধ, খাদ্য আৰু জিনগত উপাদানক পৃথক পৃথক জৈৱিক বিষয় হিচাপে চোৱা হয়। কিন্তু কোনো সংস্কৃতিত এইবোৰৰ মাজত সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক সংযোগ স্থাপন কৰিব পাৰি। মালয় সমাজৰ ক্ষেত্রত খাদ্য শৰীৰক পুষ্টি দিয়ে, খাদ্যৰ পৰা তেজ সৃষ্টি হয় বুলি বিশ্বাস কৰা হয় আৰু মাতৃৰ তেজৰ সৈতে মাতৃদুগ্ধৰ সম্পর্ক কল্পনা কৰা হয়। এই ধাৰণাই দেখুৱায় যে মানুহে জৈৱিক প্রক্রিয়াবোৰক সাংস্কৃতিক অর্থ প্রদান কৰে। ফলত আত্মীয়তা কেবল ‘একেটা তেজ’ৰ বিষয় নহয়; ভাগ-বতৰা কৰা খাদ্য আৰু পুষ্টিও আত্মীয়তাৰ অনুভূতিৰ অংশ হ’ব পাৰে। এই দৃষ্টিভংগীৰ পৰা সম্পর্কীয়তা হৈছে এনে এক প্রক্রিয়া য’ত সামাজিক জীৱন, শৰীৰ, খাদ্য আৰু সাংস্কৃতিক বিশ্বাস একেলগে কাম কৰে।

ঘৰ আৰু উনুনৰ ভূমিকা

মালয় আত্মীয়তাৰ ক্ষেত্রত ঘৰ বা House কেৱল বাসস্থান নহয়; ই সামাজিক সংগঠনৰ এক কেন্দ্র। একেটা ঘৰত বহুজন বাস কৰিব পাৰে আৰু তেওঁলোকে একেটা উনুন বা dapur-ৰ পৰা ৰন্ধা খাদ্য গ্রহণ কৰিব পাৰে। এই উনুনে পৰিয়ালৰ একতা আৰু একেলগে থকাৰ অনুভূতিক প্রতিনিধিত্ব কৰে। মানুহে একেলগে বাস কৰে, একেলগে ৰন্ধা-বঢ়া কৰে, একেলগে খায় আৰু একে দৈনন্দিন জীৱনৰ অংশীদাৰ হয়। এই পুনৰাবৃত্ত সামাজিক কার্যকলাপৰ ফলত সম্পর্ক অধিক শক্তিশালী হয়। সেয়েহে ঘৰ, উনুন, খাদ্য আৰু সম্পর্কীয়তা পৰস্পৰৰ সৈতে গভীৰভাৱে সংযুক্ত। এই উদাহৰণে আমাক এটা গুৰুত্বপূর্ণ সমাজতাত্ত্বিক শিক্ষা দিয়ে—ভৌতিক স্থানেও সামাজিক সম্পর্ক সৃষ্টি আৰু শক্তিশালী কৰাত ভূমিকা পালন কৰে।

মালয় সমাজত নাৰীৰ ভূমিকা

মালয় সম্পর্কীয়তাৰ বুজাবুজিত নাৰীৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূর্ণ। নাৰী ঘৰৰ উনুন, ৰন্ধন-বঢ়া, শিশুৰ যত্ন আৰু খাদ্য যোগানৰ সৈতে ঘনিষ্ঠভাৱে জড়িত। মাতৃৰ গর্ভত শিশুৱে মাতৃৰ শৰীৰৰ পৰা পুষ্টি লাভ কৰে; জন্মৰ পাছত মাতৃদুগ্ধৰ জৰিয়তে পুষ্টি লাভ কৰে; আৰু ঘৰত ৰন্ধা খাদ্যৰ জৰিয়তে পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে দৈনন্দিন পুষ্টি লাভ কৰে। এই সকলোবোৰ প্রক্রিয়াৰ মাজত নাৰীৰ শৰীৰ আৰু কামৰ এক বিশেষ স্থান আছে। কাৰষ্টেনৰ অধ্যয়নে দেখুৱায় যে নাৰীৰ শৰীৰ, খাদ্য আৰু ঘৰুৱা

কার্যকলাপে সম্পর্কীয়তাৰ নির্মাণত কেনেদৰে ভূমিকা লয়। ইয়াৰ অর্থ এইটো নহয় যে সম্পর্কীয়তা কেৱল নাৰীৰ দ্বাৰাই সৃষ্টি হয়; বৰং মালয় সাংস্কৃতিক বুজাবুজিত নাৰীৰ সৈতে জড়িত পুষ্টি, যত্ন আৰু গৃহস্থালীৰ কার্যই আত্মীয়তাৰ অনুভূতি গঢ়ি তোলাত বিশেষ স্থান লাভ কৰে।

শিশু, লালন-পালন আৰু সম্পর্কীয়তা

শিশুৰ লালন-পালন সম্পর্কীয়তাৰ ধাৰণা বুজিবলৈ এক উৎকৃষ্ট উদাহৰণ। কোনো শিশুৰ জন্মদাতা পিতৃ-মাতৃৰ উপৰিও সেই শিশুক ডাঙৰ-দীঘল কৰা আন মানুহৰ সৈতে গভীৰ সম্পর্ক গঢ় লৈ উঠিব পাৰে। মালয় সমাজৰ ক্ষেত্ৰত fostering বা লালন-পালনৰ ব্যৱস্থাৰ উল্লেখযোগ্য স্থান আছে। কেতিয়াবা পিতৃ-মাতৃৰ মৃত্যু, বিবাহ বিচ্ছেদ, সন্তান লালন-পালনত সহায়ৰ প্রয়োজন, বা আন সামাজিক কাৰণত শিশুৱে আন এটা পৰিয়ালৰ সৈতে থাকিব পাৰে। সেই পৰিয়ালত থাকি শিশুৱে খাদ্য গ্রহণ কৰে, দৈনন্দিন জীৱনত অংশ লয় আৰু যত্ন লাভ কৰে। ফলত জন্মদাতা পৰিয়ালৰ সৈতে থকা সম্পর্কৰ লগতে লালন-পালন কৰা পৰিয়ালৰ সৈতে এক শক্তিশালী সম্পর্ক গঢ়ি উঠিব পাৰে। এই উদাহৰণে দেখুৱায় যে পৰিয়াল আৰু আত্মীয়তা বহুস্তৰীয় হ'ব পাৰে। এজন শিশুৰ একাধিক গুৰুত্বপূর্ণ সামাজিক সম্পর্ক থাকিব পাৰে, আৰু সেই সম্পর্কবোৰক কেৱল জৈৱিক বংশৰ দ্বাৰা ব্যাখ্যা কৰা সম্ভৱ নহয়।

ভাতৃ-ভগ্নী সম্পর্ক আৰু 'Sibling Set'

মালয় সমাজৰ অধ্যয়নত ভাতৃ-ভগ্নী বা siblingship-ৰ ধাৰণাও গুৰুত্বপূর্ণ। কাৰষ্টেনৰ মতে, লাংকাৱিৰ বহু মানুহে আত্মীয়তাৰ ব্যাখ্যা কৰোঁতে ভাতৃ-ভগ্নীৰ সম্পর্কৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব দিয়ে। আনকি জন্মৰ আগৰ অৱস্থাৰ সৈতেও siblingship-ৰ ধাৰণা সংযুক্ত। গর্ভত শিশুক ঘেৰি থকা placenta বা uri-ক শিশুটিৰ একধৰণৰ 'ভাতৃ' হিচাপে গণ্য কৰাৰ সাংস্কৃতিক ধাৰণা আছে। ভ্রূণ আৰু placenta একেলগে 'sibling set' বা জন্মগত ভাতৃ-গোট হিচাপে বিবেচিত হয়। এই ধাৰণাই দেখুৱায় যে জৈৱিক প্রক্রিয়াৰো সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক ব্যাখ্যা থাকিব পাৰে। পশ্চিমীয়া চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ ভাষাত placenta হৈছে গর্ভাৱস্থাত শিশুক পুষ্টি আৰু অক্সিজেন যোগান ধৰাত সহায় কৰা এক জৈৱিক অংগ। কিন্তু কোনো সংস্কৃতিত ইয়াক আত্মীয়তাৰ ভাষাত ব্যাখ্যা কৰা হ'ব পাৰে। এই পার্থক্যই সাংস্কৃতিক দৃষ্টিভংগীৰ গুৰুত্ব স্পষ্ট কৰে।

সহায়ক প্রজনন আৰু সম্পর্কীয়তা

আধুনিক প্রজনন-প্রযুক্তিৰ বিকাশে সম্পর্কীয়তাৰ ধাৰণাক আৰু অধিক গুৰুত্বপূর্ণ কৰি তুলিছে। Assisted Reproduction বা সহায়ক প্রজননৰ ভিতৰত sperm donation, egg donation, embryo donation আৰু surrogacy আদি অন্তর্ভুক্ত। এনে ক্ষেত্ৰত এটা শিশুৰ জন্মৰ সৈতে একাধিক ব্যক্তি আৰু প্রতিষ্ঠান জড়িত হ'ব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, কোনো শিশুৰ গর্ভধাৰণত এগৰাকী egg donor, এজন sperm donor, intended parents, surrogate আৰু চিকিৎসা-কেন্দ্ৰৰ কর্মচাৰী জড়িত থাকিব পাৰে। কিন্তু এই সকলো লোকৰ সামাজিক সম্পর্ক একে নহয়। কোনোবাই জিনগত উপাদান দিব পাৰে, কোনোবাই গর্ভধাৰণ কৰিব পাৰে আৰু কোনোবাই শিশুটিক ডাঙৰ-দীঘল কৰিব পাৰে। এই পৰিস্থিতিয়ে দেখুৱায়

যে জৈৱিক, গৰ্ভধাৰণমূলক আৰু সামাজিক পিতৃ-মাতৃত্ব সদায় একে ব্যক্তিৰ মাজত একত্ৰিত নহয়। সেয়েহে আধুনিক আত্মীয়তা বুজিবলৈ সম্পৰ্কীয়তাৰ দৰে অধিক নমনীয় ধাৰণাৰ প্ৰয়োজন হয়।

ডিম্বাণু আৰু শুক্ৰাণু দান

Egg donation আৰু sperm donation-এ পৰম্পৰাগত আত্মীয়তাৰ ধাৰণাক নতুন প্ৰশ্নৰ সন্মুখীন কৰায়। উদাহৰণস্বৰূপে, কোনো দম্পতীয়ে donor sperm ব্যৱহাৰ কৰি সন্তান লাভ কৰিলে, donor-জনৰ শিশুটিৰ সৈতে জিনগত সম্পৰ্ক থাকিব পাৰে, কিন্তু তেওঁ শিশুটিক পালন-পোষণ নকৰিবও পাৰে। আনহাতে intended parents-এ শিশুটিক জন্মৰ আগৰ পৰা পৰিকল্পনা কৰি জন্মৰ পাছত লালন-পালন কৰে আৰু শিশুটোৰ সৈতে গভীৰ সামাজিক আৰু আবেগিক সম্পৰ্ক গঢ়ি তোলে। এই ক্ষেত্ৰত জিনগত সম্পৰ্ক আৰু সামাজিক পিতৃ-মাতৃত্ব পৃথক হ'ব পাৰে। এই পাৰ্থক্যই দেখুৱায় যে 'পিতৃ' বা 'মাতৃ'ৰ অৰ্থ কেৱল জিনগত সংযোগে নিৰ্ধাৰণ নকৰে। যত্ন, দায়িত্ব, সামাজিক স্বীকৃতি আৰু আবেগিক সম্পৰ্কেও পিতৃ-মাতৃত্বৰ অৰ্থ গঢ়ি তোলে।

Surrogacy আৰু মাতৃত্বৰ নতুন প্ৰশ্ন

Surrogacy বা গৰ্ভধাৰণৰ বাবে আন এগৰাকী মহিলাৰ সহায় লোৱা ব্যৱস্থাই মাতৃত্বৰ ধাৰণাক অধিক জটিল কৰি তোলে। এই ক্ষেত্ৰত গৰ্ভধাৰণ কৰা মহিলা, egg donor আৰু শিশুটিক ডাঙৰ-দীঘল কৰা intended mother একে ব্যক্তি নহ'ব পাৰে। ফলত 'মাতৃ' বুলি কাক কোৱা হ'ব—এই প্ৰশ্নটোৰ একাধিক মাত্ৰা দেখা দিয়ে। কোনোবা জিনগতভাৱে সংযুক্ত, কোনোবা গৰ্ভধাৰণৰ সৈতে সংযুক্ত আৰু কোনোবা শিশুৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ সৈতে সংযুক্ত। ইয়াৰ পৰা বুজা যায় যে মাতৃত্ব আৰু আত্মীয়তা বহু ক্ষেত্ৰত একাধিক সম্পৰ্কৰ সমষ্টি। সহায়ক প্ৰজনন প্ৰযুক্তিয়ে পৰম্পৰাগত আত্মীয়তাৰ সীমা পুনৰ বিবেচনা কৰিবলৈ বাধ্য কৰে।

Fictive Kinship বা কাল্পনিক আত্মীয়তা

Fictive Kinship-ৰ অসমীয়া অৰ্থ হিচাপে 'কাল্পনিক আত্মীয়তা' বা 'আত্মীয়তাসদৃশ সামাজিক সম্পৰ্ক' বুলি ক'ব পাৰি। ইয়াত 'কাল্পনিক' শব্দটোৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে সম্পৰ্কটো মিছা বা মূল্যহীন। বৰং ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে যে সম্পৰ্কটো জন্ম বা বিবাহৰ পৰা সৃষ্টি হোৱা পৰম্পৰাগত আত্মীয়তা নহয়। দুজন মানুহৰ মাজত কোনো ৰক্ত-সম্পৰ্ক বা বৈবাহিক সম্পৰ্ক নাথাকিলেও তেওঁলোকে পৰস্পৰক ভাই, ভগ্নী, মা, দেউতা, খুৰা, মাহী বা আন আত্মীয়ৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। এনে সম্পৰ্কত মৰম, দায়িত্ব, সহায় আৰু সামাজিক বাধ্যবাধকতা থাকিব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, ঘনিষ্ঠ বন্ধুক 'ভাই' বা 'ভনী' বুলি সম্বোধন কৰা, কোনো বয়োজ্যেষ্ঠ ব্যক্তিক 'আইতা' বা 'ককা'ৰ দৰে সন্মান কৰা, বা কোনো পৰিয়ালৰ শিশুক নিজৰ সন্তানৰ দৰে যত্ন লোৱা—এইবোৰে আত্মীয়তাৰ সামাজিক বিস্তাৰ দেখুৱায়।

Fictive Kinship-ৰ গুৰুত্ব

কাল্পনিক আত্মীয়তাই দেখুৱায় যে সমাজত আত্মীয়তাৰ সীমা কেৱল জৈৱিক বংশৰ সীমাৰ সৈতে একে নহয়। মানুহে সামাজিক জীৱনত সহায়, বিশ্বাস, বন্ধুত্ব আৰু দায়িত্বৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি নতুন

সম্পর্ক সৃষ্টি কৰে। কেতিয়াবা এনে সম্পর্ক বাস্তৱ জীৱনত জৈৱিক আত্মীয়তাতকৈও অধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ হৈ উঠিব পাৰে। বিশেষকৈ যেতিয়া কোনো ব্যক্তি নিজৰ জন্মস্থান বা পৰিয়ালৰ পৰা আঁতৰি থাকে, তেতিয়া বন্ধু, সহকৰ্মী, ওচৰ-চুবুৰীয়া বা সংগঠনৰ সদস্যসকলৰ সৈতে গঢ়ি উঠা সম্পৰ্কে পৰিয়ালসদৃশ সহায়ৰ ভূমিকা পালন কৰিব পাৰে। সেয়ে fictive kinship-এ আত্মীয়তা অধ্যয়নত সামাজিক সহায়, পাৰস্পৰিকতা, বিশ্বাস আৰু সাংস্কৃতিক স্বীকৃতিৰ গুৰুত্ব উজ্জ্বল কৰে।

Fictive Kinship-ৰ বিভিন্ন ৰূপ

বিভিন্ন সমাজত fictive kinship-ৰ বিভিন্ন ৰূপ দেখা যায়। Feast of Souls নামৰ অনুষ্ঠানত একেলগে অংশগ্ৰহণ কৰা লোকসকলৰ মাজত আচাৰ-অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে একধৰণৰ আত্মীয়তাসদৃশ বন্ধন সৃষ্টি হয়। নেপালৰ কিছুমান হিন্দু জাতি আৰু জনগোষ্ঠীৰ মাজত Miteri নামৰ বন্ধুত্বভিত্তিক ritual kinship দেখা যায়, য'ত নিৰ্দিষ্ট সামাজিক নিয়ম অনুসৰি মানুহে বিশেষ বন্ধন গঢ়ে। মধ্য মেক্সিকোৰ Compadrazgo হৈছে co-parenthood বা সহ-পিতৃত্বৰ এক ৰূপ, য'ত শিশুৰ পিতৃ-মাতৃ আৰু godparents-ৰ মাজত বাপ্তিস্মৰ অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে এক বিশেষ সামাজিক সম্পৰ্ক সৃষ্টি হয়। নেপালৰ Gurung সমাজৰ Rodi পৰম্পৰাত কিশোৰ-কিশোৰী আৰু যুৱক-যুৱতীসকলে এক সামাজিক গোটৰ সদস্য হিচাপে একেলগে সামাজিকীকৰণ, সামূহিক কাম আৰু সাংস্কৃতিক কার্য সম্পাদন কৰে। আনহাতে কিছুমান আমেৰিকান sorority-ত সদস্যসকলে পৰস্পৰক 'sister' বুলি গণ্য কৰে আৰু সংগঠনটোৰ ভিতৰত পাৰস্পৰিক সহায় আৰু সামাজিক বন্ধন গঢ়ে। এই সকলো উদাহৰণে দেখুৱায় যে আত্মীয়তাৰ ভাষা আৰু সম্পৰ্কৰ ৰূপ সংস্কৃতি অনুসৰি বহুত বেলেগ হ'ব পাৰে।

সম্পৰ্কীয়তা আৰু কাল্পনিক আত্মীয়তাৰ সমাজতাত্ত্বিক তাৎপৰ্য

সম্পৰ্কীয়তা আৰু কাল্পনিক আত্মীয়তাৰ ধাৰণাই সমাজতত্ত্ব আৰু নৃতত্ত্বৰ বাবে এক বিস্তৃত বিশ্লেষণৰ সুযোগ সৃষ্টি কৰে। যদি আত্মীয়তাক কেৱল ৰক্ত আৰু বিবাহৰ মাজত সীমাবদ্ধ কৰা হয়, তেন্তে বহু গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক সম্পৰ্ক আমাৰ বিশ্লেষণৰ বাহিৰত থাকিব। মানুহৰ জীৱনত জৈৱিক আত্মীয়ৰ লগতে বন্ধু, লালন-পালন কৰা ব্যক্তি, ধৰ্মীয় বা আচাৰ-সম্পৰ্কীয় সহযোগী, ওচৰ-চুবুৰীয়া আৰু সংগঠনৰ সদস্যসকলেও গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিব পাৰে। এই সম্পৰ্কসমূহে সামাজিক সহায়, মানসিক সান্ত্বনা, সম্পদৰ ভাগ-বতৰা আৰু দৈনন্দিন সহযোগিতা প্ৰদান কৰিব পাৰে। সেয়ে সম্পৰ্কীয়তাই 'আত্মীয়তা'ক এক জীৱন্ত সামাজিক প্ৰক্ৰিয়া হিচাপে অধ্যয়ন কৰিবলৈ সহায় কৰে।

আত্মীয়তা এক চলমান প্ৰক্ৰিয়া

সম্পৰ্কীয়তাৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ শিক্ষা হৈছে যে আত্মীয়তা বহু ক্ষেত্ৰত 'হৈ উঠা' বা becoming-ৰ এক প্ৰক্ৰিয়া। মানুহে জন্মৰ সময়ত কিছুমান সম্পৰ্ক লাভ কৰে, কিন্তু সেই সম্পৰ্কবোৰো দৈনন্দিন আচৰণৰ জৰিয়তে শক্তিশালী বা দুৰ্বল হ'ব পাৰে। আনহাতে নতুন মানুহৰ সৈতে বন্ধুত্ব, যত্ন, সহায়, একেলগে বাস আৰু ভাগ-বতৰা কৰাৰ জৰিয়তে নতুন আত্মীয়তাসদৃশ সম্পৰ্ক সৃষ্টি হ'ব পাৰে। সেয়ে আত্মীয়তাক সম্পূৰ্ণ স্থিৰ বুলি ধৰা উচিত নহয়। ইয়াৰ সামাজিক অৰ্থ সময়, স্থান আৰু সংস্কৃতি

অনুসৰি পৰিৱৰ্তিত হ'ব পাৰে। এই দৃষ্টিভংগীয়ে আমাক মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱনক আত্মীয়তা অধ্যয়নৰ কেন্দ্রলৈ আনিবলৈ সহায় কৰে।

উপসংহাৰ

সম্পর্কীয়তা আৰু কাল্পনিক আত্মীয়তা আত্মীয়তা অধ্যয়নৰ এক নতুন আৰু নমনীয় দিশ। পৰম্পৰাগত তত্ত্বসমূহে বংশানুক্রম, ৰক্ত-সম্পর্ক আৰু বিবাহক বিশেষ গুৰুত্ব দিছিল। সাংস্কৃতিক দৃষ্টিভংগীয়ে দেখুৱালে যে আত্মীয়তাৰ অর্থ সকলো সমাজত একে নহয়। ডেভিড স্নাইডাৰে আত্মীয়তাক সংস্কৃতি, মূল্যবোধ আৰু প্রতীকৰ সৈতে সংযুক্ত কৰি চোৱাৰ পথ মুকলি কৰিলে। জেনেট কাৰষ্টেনে মালয় সমাজৰ অধ্যয়নৰ জৰিয়তে দেখুৱালে যে খাদ্য ভাগ-বতৰা, একেলগে বাস, যত্ন আৰু ঘৰুৱা জীৱনৰ মাজেৰেও সম্পর্কীয়তা সৃষ্টি হয়। তেওঁৰ বিশ্লেষণত ঘৰ, উনুন, খাদ্য, নাৰী, মাতৃদুগ্ধ, fostering আৰু sibling set-ৰ দৰে বিষয়বোৰে আত্মীয়তাৰ সাংস্কৃতিক অর্থ বুজিবলৈ সহায় কৰে। সহায়ক প্রজনন প্রযুক্তিয়ে আকৌ জিনগত, গর্ভধাৰণমূলক আৰু সামাজিক পিতৃ-মাতৃত্বৰ মাজত নতুন পার্থক্য সৃষ্টি কৰিছে। Egg donation, sperm donation আৰু surrogacy-এ দেখুৱাইছে যে পৰিয়াল আৰু আত্মীয়তাৰ গাঁথনি সদায় একে নহয়। Fictive kinship-এ দেখুৱাইছে যে জন্ম বা বিবাহৰ বাহিৰতো মানুহে আত্মীয়তাসদৃশ সম্পর্ক সৃষ্টি কৰিব পাৰে। Miteri, Compadrazgo, Rodi, Feast of Souls আৰু sorority-ৰ উদাহৰণে এই সাংস্কৃতিক বৈচিত্র্য স্পষ্ট কৰে। সাৰাংশত ক'ব পাৰি যে আত্মীয়তা কেৱল মানুহে জন্মসূত্রে লাভ কৰা কোনো স্থিৰ সামাজিক পৰিচয় নহয়; ই বহু ক্ষেত্রত দৈনন্দিন জীৱনৰ মাজেৰে গঢ়ি উঠা, পালন কৰা আৰু অর্থ প্রদান কৰা এক সামাজিক প্রক্রিয়া। সম্পর্কীয়তাৰ ধাৰণাই সেয়ে আমাক এটা গুৰুত্বপূর্ণ সমাজতাত্ত্বিক শিক্ষা দিয়ে—মানুহে কেৱল আত্মীয়তা 'পায়' নহয়, মানুহে বহু ক্ষেত্রত আত্মীয়তা 'গঢ়িও তোলে'।